

Hvad er de langsigtede effekter af finanspolitikken?

Børsen den 3 september 2026

I sidste uge udkom regeringens første Økonomiske Redegørelse, der overordnet tegner et positivt billede: Danmark har en klart voksende økonomi og beskæftigelse, og stadig relativt begrænset inflation. BNP-væksten i år var I sidste uge udkom regeringens første Økonomiske Redegørelse, der overordnet tegner et positivt billede: Danmark har en klart voksende økonomi og beskæftigelse, og stadig relativt begrænset inflation. BNP-væksten i år vurderes til at ende på 3,7 pct. og med en inflation på 1,6 pct. giver det en real stigning i den samlede købekraft på 2,1 pct.

Men dykker man længere ned i redegørelsen og sætter det lange lys på, burde stemningen ændre sig.

Det bemærkelsesværdige er, at regeringen på trods af stærke konjunkturer vælger at føre voldsomt ekspansiv finanspolitik i år og næste år. Det offentlige forbrug er planlagt til at stige 4,4 pct. i år og 5 pct. næste år. Endnu værre regner Skatte- og Vækstministeriet, hvor redegørelsen nu ligger, med en vækst i de offentlige investeringer på 18 pct. i år.

Udvidelsen, som vurderes til at bidrage med 0,9 pct. til bnp-væksten, burde føre til klare kapacitetsbegrænsninger, når virksomheder pludseligt må konkurrere med en kraftigt ekspanderende offentlig sektor om meget få nye medarbejdere og om ressourcer til investeringer.

De problemer fører systematisk til pres på løn- og prisinflation, og på sigt til faldende købekraft.

Som Berlingskes Thomas Bernt Henriksen spottede torsdag, laver Skatte- og Vækstministeriet, hvor redegørelsen nu ligger, beregningsmæssige julelege for at få problemerne til at forsvinde. På side 10 noterer ministeriet, at "standardberegneede finanseffekter vurderes imidlertid at overvurdere virkningen på kapacitetspresset i dansk økonomi." Med et argument om, at mange af de ekstra offentlige udgifter er import, inklusive forsvarsindkøb, fjerner ministeriet således det pres på løn- og prisinflationen fra beregningerne, som ellers ville have afsløret væsentlige udfordringer på længere sigt. Det betyder dog ikke, at de ikke kommer i virkeligheden.

Et andet forhold, man som fagøkonom må undre sig over, ligger i det ellers gode kapitel 3. Kapitlet skitserer, hvor vigtige smv'erne er for dansk økonomi, og dokumenterer, hvordan deres aktivitet kun er vokset marginalt, mens resten af økonomien vokser.

Redegørelsen viser også, hvordan antallet af iværksættere – på trods af højkonjunkturen – er faldet de sidste fem år, og antallet af smv'er derfor kun vokser langsomt.

Heri ligger det store problem, som redegørelsen ikke nævner.

Den nævner ambitionen om, at regeringens 'iværksætterpakke' skal lette iværksætteres adgang til kapital, men ignorerer en væsentlig indsigt fra 20 års forskning: jo større den offentlige sektor bliver, jo færre iværksættere får man. Regeringens offentlige ekspansion kvæler med andre ord fremtidens virksomheder i fødslen.

Det bekymrende er således, at den Økonomiske Redegørelse tegner et flot billede af det kortsigtede perspektiv, men ignorerer, at de offentlige udgifter, der betegnes som "øvrige politiske prioriteringer."

Men på langt sigt hjælper regeringens ekspansion med at save den gren over, som økonomien sidder på.

Christian Bjørnskov